

SYLLABUS

1. Puni naziv nastavnog predmeta:

Ekonomika turizma

2. Skraćeni naziv nastavnog predmeta / šifra:**3. Ciklus studija:****4. Bodovna vrijednost ECTS:****5. Status nastavnog predmeta:** Obavezni Izborni**6. Preduslovi za polaganje nastavnog predmeta:**

Nema

7. Ograničenja pristupa:

Studenti studijskog programa Turizmologija

8. Trajanje / semestar:**9. Sedmični broj kontakt sati:**

9.1. Predavanja:

4

9.2. Auditorne vježbe:

3

9.3. Laboratorijske / praktične vježbe:

0

10. Fakultet:

Prirodno-matematički fakultet

11. Odsjek / Studijski program:

Geografija/Turizmologija

12. Odgovorni nastavnik:**13. E-mail nastavnika:**

14. Web stranica:

www.untz.ba

15. Ciljevi nastavnog predmeta:

Ciljevi kursa su:

Prenijeti studentima bazna saznanja i stečena iskustva vezana za razumijevanje i analiziranje tržišnog mehanizma u području turizma, poboljšati njihove komunikacijske vještine u pisanom i verbalnom obliku, poboljšati njihove vještine vezane za individualni odnosno timski (grupni) rad, poboljšati vještine studenata vezane za kontinuirani rad tokom semestra, omogućiti da studenti shvate promjenu u sistemu edukacije gdje su oni u centru nastavnog procesa, nasuprot staromodnom pristupu sa nastavnikom u centru pažnje, te da od samog početka kursa uzmu aktivno učešće u svim nastavnim aktivnostima i obavezama i ostvare dvosmjernu komunikaciju sa nastavnikom/asistentom. Izučavanje ekonomskih i razvojnih aspekata turizma, povezivanje osnovnih načela ekonomske teorije i analize s ekonomskim procesima koje inicira turizam, usvajanje konceptualnih znanja i uticaj turizma kao privredne djelatnosti na privredni sistem u BiH.

16. Ishodi učenja:

Studenti će biti osposobljeni da samostalno rješavaju probleme različite složenosti, individualno i u timu i iste prezentiraju u pisanom ili verbalnom obliku iz područja ekonomike u turizmu.

17. Indikativni sadržaj nastavnog predmeta:

Struktura i priroda ekonomike: područje ekonomike, definicije ekonomike, rijetkost sredstava i alternativno korištenje, dva glavna tipa problema, pitanje egzaktnosti ekonomije, ekonomske metode, ekonomski modeli, ekonomske tehnike Uvod u mikroekonomiju: ekonomski problemi, ekonomski sistem, mikroekonomija i institucije, evolucija ekonomskog sistema, kratak pregled evolucije mikroekonomije, pojam preduzeća, malo, srednje i velije preduzeće, investicije. Pojam turističkog tržišta i teorija ponašanja potrošača: teorija granične korisnosti, teorija indiferencije, budžetsko ograničenje, potrošačeva ravnoteža, izvođenje krivulje ponašanja potrošača. Tržišna potražnja: teorija potražnje, krivulja potražnje, elastičnost potražnje. Ponuda, potražnja i tržišni mehanizam: osnovni pojmovi o tržištu, ponuda, potražnja i formiranje cijena, uticaj promjene ponude i potražnje na ravnotežu, konkurencija. Preduzeće: pojam, cilj, kriterijum preduzeća, vrste preduzeća, prihodi, produktivnost, ekonomičnost, rentabilnost, profit, ciljevi. Teorija i analiza troškova: pojam i podjela troškova, fiksni i varijabilni troškovi, dinamika kretanja troškova, troškovi u kratkom i dugom roku. Tržišne strukture: savršena konkurencija. Usmjeravanje i utvrđivanje cijena u preduzeću: politika i faktori usmjeravanja cijena, metode utvrđivanja cijena, diskriminacija cijena. Regulacija cijena i ponašanje u uslovima rizika turističkih preduzeća. Ekonomija okoline-eksternalije i javna dobra.

18. Metode učenja:

Planirane su sljedeće aktivnosti uspješnog učenja: konkretno iskustvo, posmatranje i promišljanje, stvaranje apstraktnih koncepata i aktivno eksperimentisanje.

Kao stilovi učenja preferiraju se: vizuelni stil, auditivni, verbalni, kinestetički, logički, društveni i samostalni.

U cilju efikasnog izvođenja nastave, postizanja ishoda učenja i kompetencija studenata, planirane su sljedeće metode uspješnog učenja: metoda usmenog izlaganja, metoda demonstracije i ilustracije, metoda razgovora u obliku pitanja i odgovora ili u obliku rasprave i tekstualna metoda.

Predavanja se uglavnom izvode frontalnim oblikom rada uz upotrebu multimedijalnih sredstava, tehnika aktivnog učenja, uz aktivno učešće i diskusije studenata.

Auditorne vježbe uključuju: frontalni rad, rad u grupama, rad u parovima i individualni rad.

Priprema i izlaganje grupnih i individualnih seminarskih radova.

19. Objašnjenje o provjeri znanja:

Ocjena na ispitu zasnovana je na ukupnom broju bodova koje je student stekao ispunjavanjem predispitnih obaveza i polaganjem završnog ispita, a prema kvalitetu stečenih znanja i vještina, i sadrži maksimalno 100 bodova (Odjeljak 20.)

Za prisustvo na predavanjima i vježbama u toku semestra student može ostvariti od 0 do 5 bodova. Maksimalan broj od 5 bodova dobivaju studenti koji nisu ili su jednom izostali, 4 boda dobivaju studenti koji su izostali 2 puta, 3 boda studenti koji su izostali 3 puta, a studenti koji su izostali više od tri puta ostvaruju 0 bodova.

Za kontinuiranu aktivnost na predavanjima i vježbama u toku semestra student može ostvariti od 0 do 5 bodova.

Aktivnost studenta se vrednuje njegovim angažmanom u nastavnom procesu (predavanjima i vježbama).

Nakon polovine semestra studenti pismeno polažu test (prvi parcijalni/međuispit) koji obuhvata do tada obrađeni nastavni sadržaj sa predavanja i vježbi. Test se sastoji od pitanja i zadataka višestrukog izbora, jednostavnog prisjećanja ili esejskih pitanja. Svaki tačan odgovor boduje se sa 1 bodom, odnosno, student na prvom međuispitu može ostvariti maksimalno 15 bodova. Nakon završetka semestra studenti pismeno polažu test (drugi parcijalni/međuispit) koji obuhvata obrađeni nastavni sadržaj sa predavanja i vježbi iz drugog dijela semestra. Test se sastoji od istog tipa pitanja i zadataka kao i prvi parcijalni ispit. Odgovori se boduju na identičan način kao na prvom parcijalnom ispitu. Student na drugom međuispitu može ostvariti maksimalno 15 bodova. Oba testa polažu svi studenti na predmetu istovremeno čime se postiže ujednačenost nivoa znanja koje se testira, kao i uslovi pod kojima student polaže ispit.

U sklopu predispitnih obaveza studenti su dužni izraditi individualni ili grupni seminarski rad koji će obuhvatiti određenu tematiku iz sadržaja nastavnog predmeta. Seminarski rad se u pisanoj formi predaje predmetnom nastavniku na pregled i ocjenu, a zatim se prezentira usmeno. Za urađeni i prezentirani seminarski rad student može ostvariti od 0 do 10 bodova.

Završni ispit je pismeni i obuhvata pitanja iz programa nastavnog predmeta obrađenog na predavanjima i vježbama. Maksimalan broj bodova koji student može ostvariti na usmenom ispitu je 50, a za polaganje ispita potrebno je osvojiti 25 bodova. Način polaganja popravnog i dodatnog popravnog ispita identičan je načinu polaganja završnog ispita. Da bi student položio predmet mora ostvariti minimalno 54 kumulativna boda.

20. Težinski faktor provjere:

Ocjena na ispitu sadrži maksimalno 100 bodova, te se utvrđuje prema sljedećoj skali:

Kriterij	Broj bodova	Osvojen broj bodova	Ocjena	ECTS ocjena
Urednost pohađanja nastave	0-5	< 54	5	F
Aktivnost na nastavi	0-5	54 - 64	6	E
Testovi tokom nastave	0-30	65 - 74	7	D
Seminarski rad	0-10	75 - 84	8	C
Završni ispit	25-50	85 - 94	9	B
Ukupno	25-100	95 - 100	10	A

21. Osnovna literatura:

1. Dulčić, A., Turizam - načela razvoja i praksa, Institut za turizam, Zagreb, 1991.
2. Pirjevec, B., Ekonomska obilježja turizma, Golden marketing, Zagreb, 1998.
3. S. Unković: Ekonomika turizma, Savremena administracija, Beograd, 1988.
4. Tribe, J., The Economics of Leisure and Tourism, Butterworth Heinemann, Oxford, 2001.
5. Cooper, C., et.al., EKONOMIKA TURIZMA, načela i praksa, Ekokon, Split, 2008.
6. Džafić, Z , Mikroekonomija, Off-set, Tuzla, 2012.

22. Internet web reference:**23. U primjeni od akademske godine:**

2022/2023.

24. Usvojen na sjednici NNV/UNV:

27.09.2022